

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта. Географія. Біологія»**

**Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю № 014.07 Середня освіта (Географія)
галузі знань № 01 Освіта/Педагогіка**

**Кваліфікація: Магістр середньої освіти (за предметними спеціальностями
«Географія» та «Біологія»). Вчитель географії, економіки та біології**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої Ради

_____/_____
(протокол № ____ від «__» _____ 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2019 р.

**Ректор _____/_____
(наказ № _____ від «__» _____ 2019 р.)**

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
«Географія. Біологія»

Керівник освітньо-професійної програми

Левада О..М.

Завідувач кафедри фізичної географії

і геології

Прохорова Л.А.

Голова Вченої ради природничо-географічного

Завідувач кафедри анатомії і фізіології

людини і тварини

Станішевська Т.І.

факультету

Донченко Л.М.

Начальник навчального відділу

Сопіна Я.В.

Голова комісії із забезпечення

якості вищої освіти

в МДПУ ім. Б.Хмельницького

Сегеда Н.А.

Голова науково-методичної ради університету

Мілько Н.Є.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності 014.07 Середня освіта. Географія» у складі:

1. Керівник освітньої програми / *Левада О.М.*
2. Члени робочої групи із складу викладачів / *Тамбовцев Г.В., Сажнев М.Л., Непша О.В., Заялова Т.В., Іванова В.М.*
3. Член робочої групи із складу роботодавців / *Биковський М.М.*

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності № 014.07 «Середня освіта. Географія. Біологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Природничо-географічний факультет Кафедра фізичної географії і геології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр освіти (за предметними спеціальностями «Географія» та «Біологія». Вчитель географії, економіки та біології
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта. Географія. Біологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому - одиничний ступінь, 90 кредитів ЄКТС / термін навчання 1 рік 4 місяців.
Наявність акредитації	Програма впроваджується в 2015 році. Ліцензія серія АЕ № 636500, дата видачі 19.06. 2015.
Цикл/рівень	FQ - EHE A – Second cycle, QF-LLL – Level 7, НРК - 7.
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://drive.google.com/file/d/1el8a8gPaSo71zGEaRK_Ml9bdjVPTn-kS/view
2 – Мета освітньої програми	
Ознайомлення з сучасними методами пізнання навколишнього середовища, що мають суміжний напрям з фізикою, хімією, екологією, астрономією, філософією, формування здатності розв'язувати складні комплексні задачі та практичні комплексні проблеми під час професійної діяльності в багатоаспектній галузі освіти..	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область Галузі знань 01 Освіта Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)	Земля як небесне планетарне тіло, формування закономірностей розвитку географічної оболонки, процеси утворення, трансформації та різних форм речовини, енергії та інформації.
<i>Об'єкт навчання –</i>	природні об'єкти, процеси та взаємовідносини у географічній оболонці.
<i>Цілі навчання –</i>	формування у випускників сутності причинно-наслідкових зв'язків формування компонентів геосфери, можливість вирішення протиріч між розвитком природи та суспільства, вміння структурувати та класифікувати головні географічні проблеми.
<i>Теоретичний зміст предметної області –</i>	Знання основних базових понять і термінів з кожної дисципліни фізико-географічного циклу; географічні аспекти перетворення навколишнього середовища та

<i>Методи, методики та технології</i> <i>Інструменти та обладнання</i>	еколого-соціальної взаємозалежності, етапи та напрями розвитку конструктивних досліджень та географічного моделювання. Методи лабораторного, дистанційного та польового досліджень географічних компонентів ландшафту та геосфер Землі, описовий та наглядний метод, інформаційні системи і технології. Обладнання, необхідне для аудиторного, лабораторного, дистанційного, польового досліджень компонентів географічної оболонки.
Орієнтація освітньої програми	Орієнтація на дослідження теорії і методології досліджень в географії; історію розвитку методології географічної науки; головні методичні прийоми вивчення просторової структури, функціонування та еволюції геосистеми; застосування картографічного, математичного, дистанційного, ландшафтно-геохімічного, ландшафтно-геофізичного методів; про можливості суміщення методів; особливості підготовчого, польового і камерального етапів і ведення стаціонарних досліджень.
Основний фокус програми та спеціалізації	сучасні питання географії і зв'язок її з іншими географічними дисциплінами, основні етапи розвитку географічних знань і господарське значення географічних наук.
Особливості програми	Студенти можуть робити акцент на виявленні загальних географічних закономірностей Землі; становленні основних закономірностей диференціації географічної оболонки; формуванні знань про регіональний і зональний розвиток природно-територіальних комплексів, взаємозв'язки між їх компонентами. Мобільність за програмами IREX, UGRAD, ТЕМПУС-ТАСІС, ЕРАЗМУС МУНДУС та ін. - рекомендується, але не є обов'язковими; всі студенти можуть брати участь у спеціальних семінарах разом з учасниками програм.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускників програми призначено для викладацької, навчально-виховної, науково-методичної й організаційно-керівницької діяльності в системі освіти України відповідно до отриманої спеціальності. Магістр готується для викладання географічних дисциплін у вищих навчальних

	зкладах та загальноосвітніх навчальних закладах (школах, ліцеях, гімназіях, тощо), здійснення наукової та навчально-виховної діяльності на основі сучасних наукових досягнень теорії та практики. Магістр може бути використаний для роботи в навчальних закладах, навчально-виховних, наукових і методичних установах на посадах, передбачених для заміщення спеціалістами з повною вищою освітою типовими номенклатурами посад. Випускник може бути підготовлений до продовження освіти в аспірантурі.
Подальше навчання	Магістр за спеціальністю Середня освіта (Географія) може продовжити навчання в Інституті вдосконалення вчителів та в аспірантурі.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання - завдання-орієнтований. Лекційні курси поєднуються з семінарами та робочими зустрічами. Більша частина навчання відбувається в малих групах (до 20 осіб) з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах. Під час останнього року третина часу дається на написання завершальної роботи (дипломної), яка також презентується й обговорюється за участі викладачів та одногрупників. Теоретичні знання і практичні навички закріплюються і удосконалюються під час проходження численних виробничих та навчальних практик.
Оцінювання	Різноманітне та всебічне. Включає письмові: виконання змістовно-модульних контрольних-екзаменаційних робіт відповідно до стандарту підготовки профілю; усні: здача семінарів, практичних та лабораторних робіт за подвійною системою оцінювання - теоретичні знання та практичні навички; презентації PowerPoint, підготовка звітів і пояснювальних записок під час проходження виробничих та навчальних практик; іспити усні: державні екзамени та захист кваліфікаційних робіт.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні комплексні задачі та практичні комплексні проблеми під час професійної діяльності в багатоаспектній галузі освіти. Вміння послідовно вирішувати питання, пов'язані з іншими сферами пізнання навколишнього середовища, що мають суміжний напрям, а саме: з фізики, хімії, астрономії, екології, філософії.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом та

	вміння генерувати нові ідеї. ЗК 2. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності. ЗК 3. Здатність спілкуватися з фахівцями різного рівня інших галузей знань. ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за фахом. ЗК 5. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації. ЗК 7. Вміння розробляти та управляти проектами, оцінювати та забезпечувати якість робіт, що виконуються. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства. ФК 2. Розуміння планети як єдиної системи, найважливіших проблем її будови та розвитку. ФК 3. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів. ФК 4. Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ. ФК 5. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати на практиці. ФК 6. Знання основних сучасних положень фундаментальних наук стосовно походження, розвитку та будови Всесвіту, здатність їх застосовувати для формування світоглядної позиції. ФК 7. Вміння формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів у геосферах та їхніх компонентах із використанням математичних,

	картографічних методів і геоінформаційних технологій. ФК 8. Здатність здійснювати організацію діяльності з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, зі спортивного туризму й орієнтування за топографічними картами та іншими засобами навігації. ФК 9. Здатність здійснювати виміри у відповідності до метрологічних вимог, біомеханічний аналіз, синтез, моделювання фізичних вправ та керування рухами людини. ФК 10. Опанувати сучасними педагогічними підходами і методиками, що дають змогу визначати, оцінювати і створювати сприятливе освітнє середовище для дітей з особливими освітніми потребами
7 – Програмні результати навчання	
	<i>Знання і розуміння:</i> ПРН 1. Знає та розуміє особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі. ПРН 2. Формує шляхи для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень. ПРН 3. Вміє використовувати спеціальні знання в інших сферах, виходячи із контексту причинно-наслідкових зв'язків. <i>Уміння:</i> ПРН 4. Уміє розробляти, керувати та управляти проектами, оцінювати і забезпечувати якість робіт. ПРН 5. Демонструє навички планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом. ПРН 6. Вміє здійснювати екологічну оцінку, прогнозувати розвиток екологічних, технологічних, економічних та соціальних наслідків. ПРН 7. Аналізує сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і застосовує їх у науково-дослідницькій діяльності. ПРН 8. Демонструє уміння розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, здійснювати моніторинг на регіональному рівні, складати плани та програми. <i>Комунікація:</i> ПРН 9. Демонструє здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за

	фахом, вміння генерувати нові ідеї. ПРН 10. Застосовує освітні технології та методи викладання предметного матеріалу у закладах освіти. Автономія і відповідальність: ПРН 11. Моделює геосферні об'єкти і процеси, застосовуючи картографічні і математичні методи та геоінформаційні технології. ПРН 12. Ідентифікує та класифікує відомі і реєструвати нові об'єкти, їхні властивості, явища та процеси, їм притаманні. ПРН 13. Володіти сучасними педагогічними підходами і методиками, що дають змогу визначати, оцінювати і створювати сприятливе освітнє середовище для дітей з особливими освітніми потребами
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	1 доктор наук, професор; 4 кандидати наук, доценти; 2 старші викладачі; 2 асистента
Матеріально-технічне забезпечення	Комп'ютерний клас, мультимедійне обладнання, спеціальний інструментарій, панорами, схеми
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичні комплекси згідно дисциплін навчального плану, методична література, періодичні видання з фаху, демонстраційні, довідкові та роздаткові матеріали, настінні карти, навчальні атласи, довідкова література, глобуси, спеціальний інструментарій, блок відеоматеріалів, розтиражовані електронні версії посібників, електронні посібники.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність з: Лодзінським університетом м. Лодзь, Республіка Польща № 68 від 04.06.2013р.; Вищою лінгвістичною школою м. Ченстохов, Республіка Польща № 73 від 20.01.2014р.; Поморською академією м. Слупськ, Республіка Польща № 86 від 03.03.2016р.; Компанією INDERNOBMEN LTD м. Варна, Республіка Болгарія №90 від 05.10.2016р. Термін дії усіх угод 5 років.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Ліцензія на навчання іноземних здобувачів Вищої освіти за спеціальністю Середня освіта (Географія) в межах ліцензійного обсягу на вакантні місця Ліцензія серія АЕ № 636500, дата видачі 19.06.2015 р.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Філософія освіти	3	Екзамен
ОК 2	Іноземна мова для академічного спілкування	3	Екзамен
ОК 3	Цивільний захист	3	Диф. залік
ОК 4	Менеджмент і маркетинг в освіті	3	Залік
ОК 5	Методи та засоби комп'ютерних інформаційних технологій	3	Залік
ОК 6	Гендерна педагогіка	3	Екзамен
ОК 7	Конструктивна географія	4	Екзамен
ОК 8	Адаптогенез у біологічних системах	3	Залік
ОК 9	Методика навчання економіки в школі	3	Залік
ОК 10	Основи сталого соціально-економічного розвитку	3	Екзамен
ОК 11	Методологія географічних досліджень	4	Екзамен
ОК 12	Філогенія рослин і тварин	3	Екзамен
ОК 13	Сучасні проблеми ландшафтознавства	3	Залік
ОК 14	Політична географія	3	Екзамен
ОК 15	Антропогенна географія	3	Екзамен
ОК 16	Виробнича практика (педагогічна)	9	Диф.залік
ОК 17	Підготовка до захисту та захист дипломної роботи	8	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		64	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (студент обирає 1 дисципліну)</i>			
ВБ 1.1	Туристично-рекреаційні ресурси України	5	Залік
ВБ 1.2	Організація краєзнавчо-туристичної діяльності	5	Залік
<i>Вибірковий блок 2 (студент обирає 1 дисципліну)</i>			
ВБ 2.1	Популярна біологія	4	Залік
ВБ 2.2	Етологія	4	Залік
<i>Вибірковий блок 3 (студент обирає 1 дисципліну)</i>			
ВБ 3.1	Соціальна екологія	4	Залік
ВБ 3.2	Урбоекологія	4	Залік
<i>Вибірковий блок 4 (студент обирає 1 дисципліну)</i>			
ВБ 4.1	Екологічна фізіологія людини	5	Екзамен
ВБ 4.2	Хронобіологія	5	Екзамен
<i>Вибірковий блок 5 (студент обирає 1 дисципліну)</i>			
ВБ 5.1	Механізми онтогенезу	5	Залік
ВБ 5.2	Історія біології	5	Залік
<i>Вибірковий блок 6 (студент обирає дисципліну)</i>			
ВБ 6.1	Охорона праці в галузі	3	Екзамен

Загальний обсяг вибіркового компонента:	26	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	90	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності № 014.07 «Середня освіта (Географія)» проводиться у формі захисту дипломної роботи та комплексного кваліфікаційного екзамену з біології з методикою викладання або комплексного кваліфікаційного екзамену з біології. Та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти (за предметними спеціальностями «Географія» та «Біологія»). Вчитель географії, економіки та біології.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

[illegible]

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ББ 1.1	ББ 1.2	ББ 2.1	ББ 2.2	ББ 3.1	ББ 4.1	ББ 4.2	ББ 5.1	ББ 5.2	ББ 6.1
ПРН 1												+											+	+			
ПРН 2	+	+	+		+	+		+			+			+					+			+					
ПРН 3		+			+														+			+					
ПРН 4																+	+								+	+	
ПРН 5	+		+			+		+			+			+					+			+					
ПРН 6							+			+		+	+		+			+		+		+	+	+			
ПРН 7									+									+					+	+			
ПРН 8				+																							
ПРН 9																+											
ПРН 10									+																		
ПРН 11																+											
ПРН 12											+									+					+	+	
ПРН 13									+		+									+							

